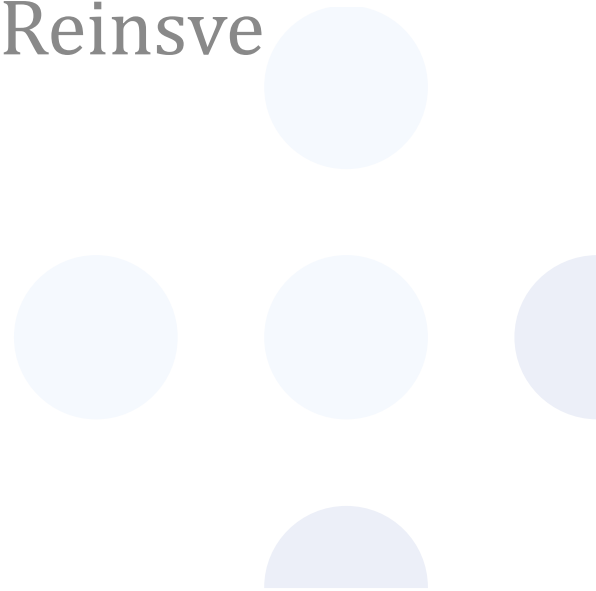


Erfaringer med implementering av Helse Sør-Østs antikorrupsjonsprogram i Vestre Viken

Spesialrådgiver Anne Kristin Reinsve

Stab økonomi

Vestre Viken HF



Helse- og omsorgsdepartementet

Helse Sør Øst RHF

Eier elleve foretak

Akershus
Universitetssykehus
Oslo Universitetssykehus
Sunnaas sykehus
Sykehusapotekene
Sykehuspartner
Sykehuset i Vestfold
Sykehuset Innlandet
Sykehuset Telemark
Sykehuset Østfold
Sørlandet sykehus
Vestre Viken

Forpliktende samarbeid med fem ideelle private sykehus

Betanien Hospital
Diakonhjemmet
Sykehus
Lovisenberg Diakonale
Sykehus
Martina Hansens
Hospital
Revmatismesykehuset

Helse Vest

Helse Midt-Norge

Helse Nord

Sykehusbygg HF

Sykehusinnkjøp
HF

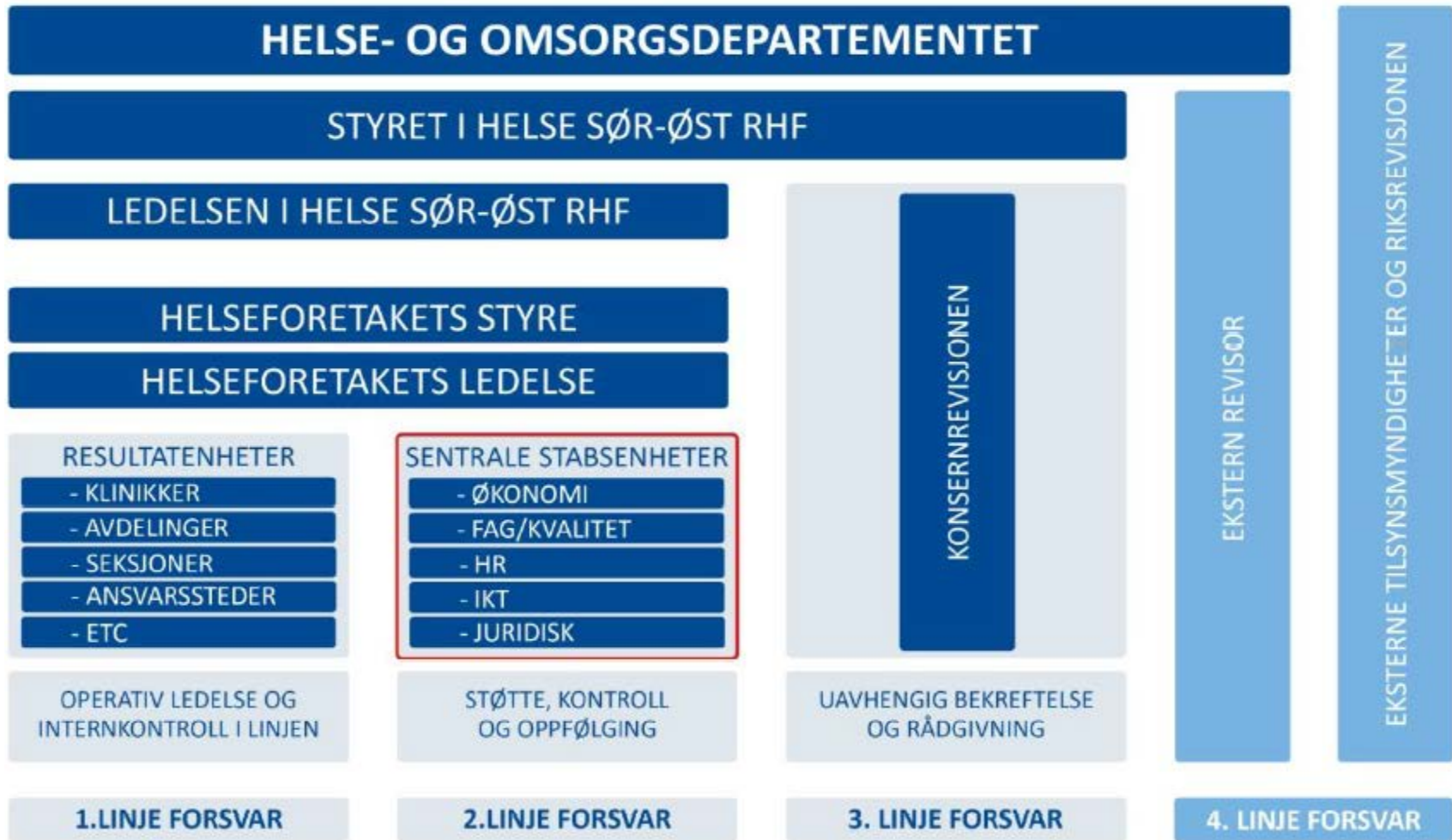
1
0
E
T
A
T
E
R



Vestre Viken

- Kjernevirksomheten er spesialisert pasientbehandling
 - Andre oppgaver er forskning, utdanning og opplæring av pasienter og pårørende
- Opptaksområdet for ca 500.000 pasienter i:
 - Buskerud fylke
 - Asker kommune
 - Bærum kommune
 - Sande kommune i Vestfold
 - Jevnaker kommune i Oppland
- Samlet bygningsareal er 333.500 m² fordelt på 144 bygg
- Antall ansatte er 9.400 som til sammen utfører 7.150 årsverk
- Budsjett på 8.6 milliarder

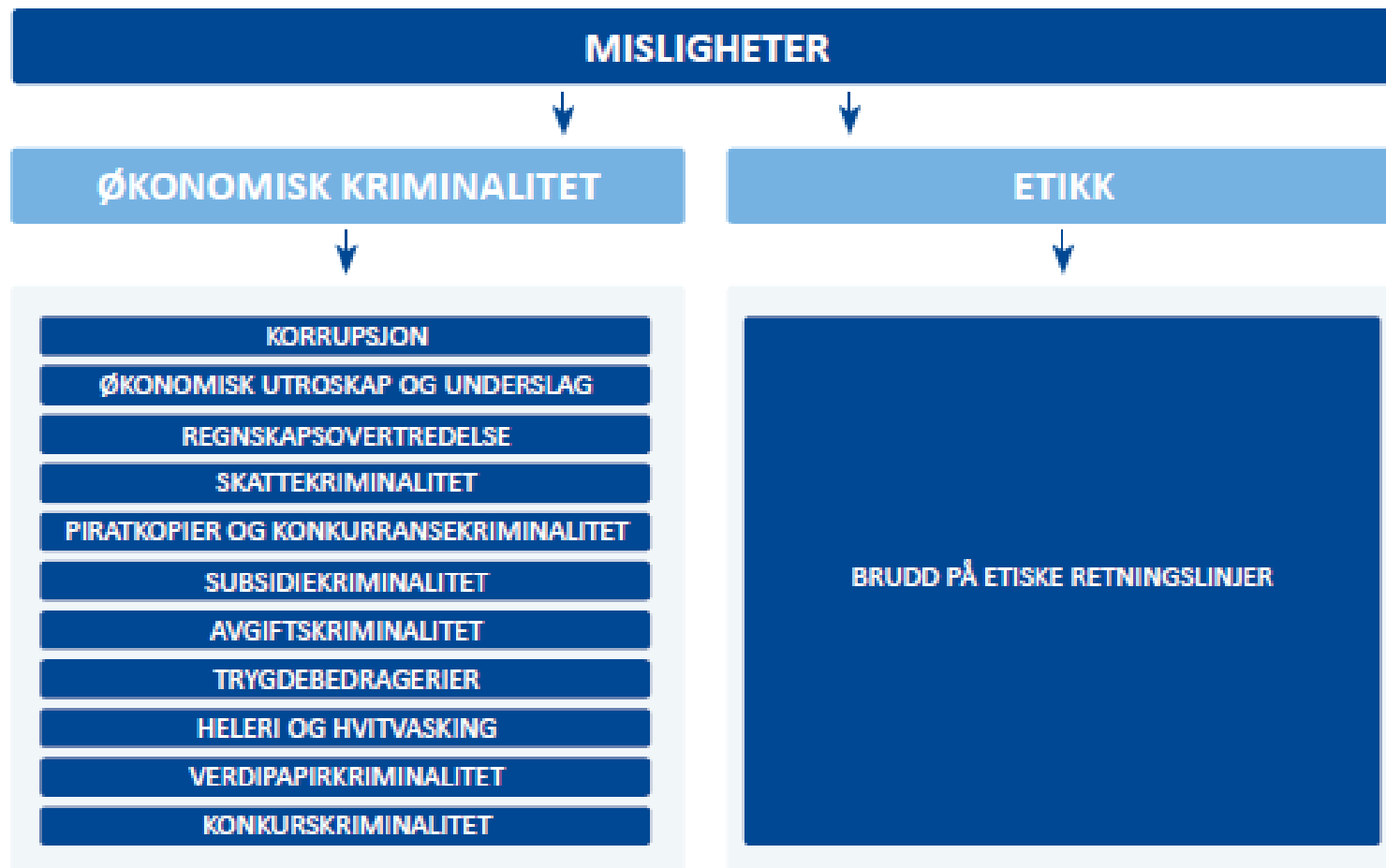
Organisering Internkontroll økonomi



Definisjon misligheter i HSØ

Helse Sør-Øst har valgt Riksrevisjonens definisjon på mislighet:

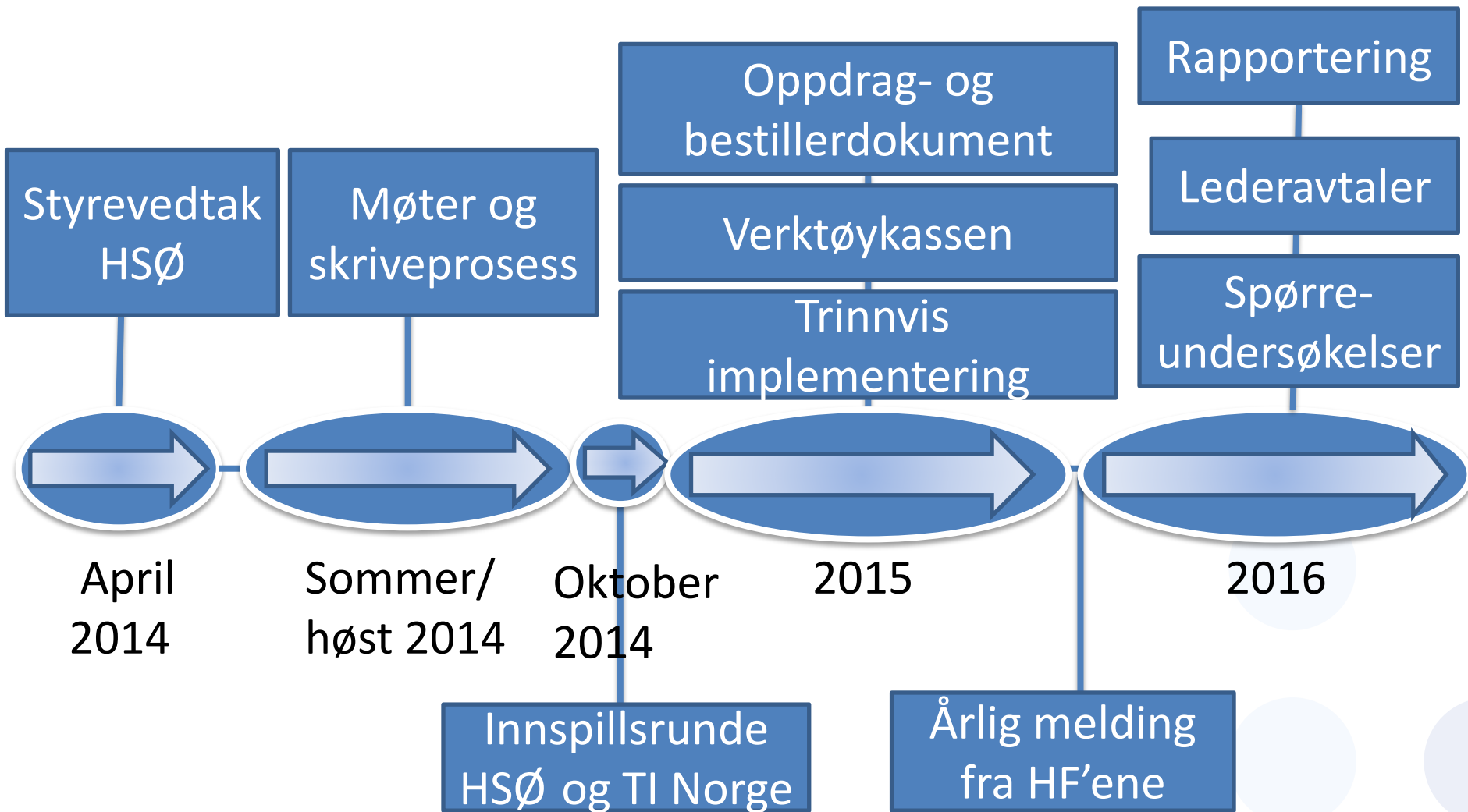
Uredelighet for å oppnå en urettmessig eller ulovlig fordel for seg selv, virksomheten mv. eller andre. Misligheter skilles fra feil ved at den underliggende handlingen er tilsiktet.

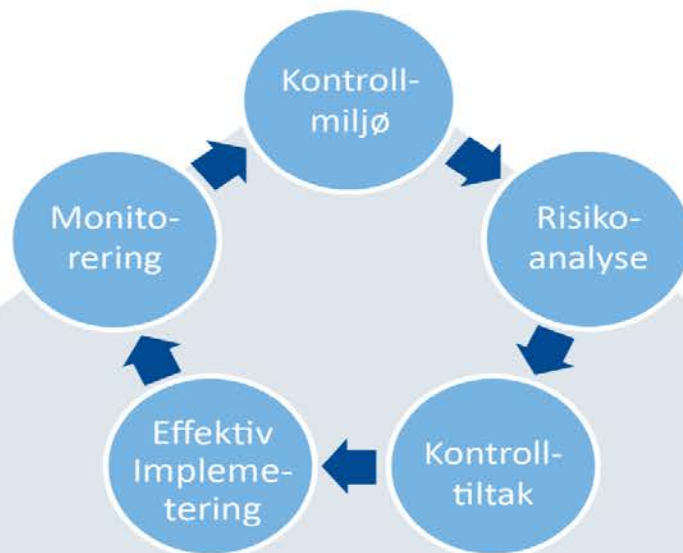


Figur 1

Kilde: Riksrevisjonens definisjon og Økokrims trusselvurdering 2013/2014

Tidsplan implementering





INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

- Det er etablert varslingskanal som sikrer varslerens konfidensialitet eller anonymitet
- Systematisk opplæring av ansatte og dilemmatrening

Kontrollmiljø

- Kulturen er preget av godt samarbeid og en høy grad av åpenhet
- Formelt ledelsesfokus
- Systematisk tilnærming for å forebygge og avdekke misligheter
- De etiske retningslinjene og varslingsordningen oppfattes som godt kommunisert av de ansatte
- Tilfredsstillende fullmaktsmatrise, og formalisert fullmaktstyring gjennom lederavtaler

Risikoanalyse

- Kartlegge og vurdere mislighetsrisikoen minst årlig og ved vesentlige omstillinger
- Involvere relevante ansatte i linje og stab
- Forebyggende og avdekkende kontrolltiltak ut fra risikoanalysen

Kontrolltiltak

- Transaksjonsanalyser
- Retningslinjer for intervjuer og sluttsamtaler/avslutning
- Retningslinjer for fordele i arbeidsforholdet
- Etterspørre relevant informasjon i konkurransegrunnlag angående tidligere lovbrudd
- Avtaleoppfølging av vesentlige leverandører og deres underleverandører

Implementering

- De etiske retningslinjene blir kommunisert regelmessig, eksempelvis i intervjuer, på introduksjonsdager for nyansatte og personalmøter
- Dilemmatrening for ansatte tilpasset type risiko
- Sanksjoner ved avdekket mislighet
- "Verktøykasse" fra HSØ tilgjengelig for ressurser i sentrale stabsenheter

Monitorering

- Tertialrapportering HF-RHF HF
- Årlig spørreundersøkelse fra HSØ RHF til representativt utvalg i helseforetakene
- Styret i helseforetaket etterspør fullmaktsmatrise årlig for godkjenning
- Sentral stabsenhet vurderer tilstrekkeligheten av kontrolltiltak
- Medarbeiderundersøkelsen

Rapportering for 2015

Anti-korrupsjon Arbeidet i helseforetakene i 2015	
Helse Sør-Øst RHF styresak 094-2014 pålegger helseforetakene å følge opp, og rapportere på, tiltak beskrevet i Helse Sør-Øst antikorrupsjonsprogram. Dette er spesifisert i oppdrag- og bestillerdokumentet til helseforetakene for 2015. Vurdering av arbeidet er gitt: Grønt: Gult: Rødt: Grønt: Programmet er implementert i organisasjonen i 2015 Gult: Programmet er igangsatt, men ikke implementert og fungerende i 2015 Rødt: Programmet er ikke implementert/kun planer er lagt i 2015	
Implementering 2015 av program mot mislighold og korrupsjon - helseforetakenes svar til årlig melding for 2015	Vurdering av arbeidet 2015
Vestre Viken HF <i>Formelt ledelsesfokus:</i> Gjennom klinikkvisse lederavtaler ble alle ansatte pålagt å gjennomføre Helse Sør-Øst e-læringskursene "Dilemmatrening antikorrupsjon" og "Etske retningslinjer – overordnet" med krav om måloppnåelse på 80 % hvor det er oppnådd 20 % i 2015. Det blir fulgt opp videre i 2016. Temaet misligheter og korrupsjon er tatt opp på ledermøter på nivå 1, 2 og 3, samt for nyansatte, tillitsvalgte og verneombud. Temaet misligheter og antikorrupsjon er tatt opp på ledermøter på nivå 1, 2 og 3, samt møter med tillitsvalgte og verneombud, og på introduksjonsdager for nyansatte. <i>Systematisk tilnærming og risikovurdering:</i> Det ble brukt ett årsverk i sentral stab i 2015 til å følge opp antikorrupsjonsprogrammet til Helse Sør-Øst og arbeide systematisk mot misligheter og korrupsjon. Fra 2016 blir det styrket med minimum et halvt årsverk. Det er etablert et mislighetsnettverk på tvers av sentrale stabsenheter, og det ble gjennomført en mislighetsrisikoworkshop med deltagere fra sentral stab og klinikkene. Det ble i 2015 gjennomført en revidering av fullmaktsstrukturen i henhold til konsernrevisjonsrapport og egen revisjonsplan. Det er utarbeidet nye retningslinjer for ansettelse av nærstående og for reiser i oppdrag for Vestre Viken. Avtalelojalitet gjennomgås i månedlige møter med klinikkene. <i>Informasjon:</i> Varslingsordningen i Vestre Viken er kommunisert via intranett, internt nyhetsblad, på introduksjonsdager og lederopplæring. Det har blitt gitt tverrfaglig informasjon til klinikkdirektørenes ledergrupper.	Grønt
Sørlandet sykehus HF Sørlandet sykehus reviderer styringssystemet og arbeider med å få på plass den del sentrale dokumenter knyttet til dette. Det skal blant annet innføres driftsavtaler (lederavtaler) på alle nivå og der er det inn en forpliktelse for ledere for å implementere Helse Sør-Østs antikorrupsjonsprogram. Det blir også tema i opplæring i styringssystemet i forbindelse med den pågående omorganiseringen i Sørlandet sykehus.	Rødt
Sykehuspartner HF Det er gjennomført kartlegging og systematisk behandling av risikoområder. Risikoreduserende tiltak er iverksatt for å hindre muligheter for å begå økonomisk kriminalitet. Videre er det iverksatt tiltak for å sørge for at regler og retningslinjer er tilgjengeliggjort, og at etiske retningslinjer inngår som en integrert del av kulturen i virksomheten. Gjennom 2016 vil det jobbes videre med systematisk oppfølging av utestående tiltak ifm. antikorrupsjon.	Grønt
Sykehuset Østfold HF Styret i Sykehuset Østfold HF behandlet programmet i sitt møte 23.03.15. Styret besluttet å ta rapporten til etterretning og at det skal utarbeides en plan for implementering av programmet med oppstart av innføring fra 2016.	Rødt
Sykehuset Telemark HF Sykehuset Telemark har vedtatt antikorrupsjonsprogrammet i ledergruppe og styret i 2015. Det er nedsatt en prosjektgruppe som arbeider med praktisk iverksettelse av programmet i løpet av 2016.	Rødt

- Rapport for miljø og samfunnsansvar i HSØ 2015

Rapportering for 2016



- [Rapport for HMS og samfunnsansvar i HSØ 2016](#)

Rapportering for 2016

Etikkundersøkelse i HSØ i januar 2016 hadde et representativt utvalg på 2328 ansatte fra alle helseforetakene. Det var 895 som svarte på undersøkelsen.

- 15 % av respondentene svarte at de har bierverv, og 27 % av disse hadde ikke registrert biervervet
- 79 % var klar over at leverandører ikke skal betale for utgifter knyttet til reise, kurs og konferanser
- Når det gjelder brukernavn og passord oppgir 25 % av respondentene at man noen ganger låner bort brukernavn og passord

Verktøykassen i Helse Sør-Øst

- Power Point
 - Dilemmasamling
 - Antikorrupsjonsprogram – enkel presentasjon
 - Etiske retningslinjer – enkel presentasjon
- Brosjyrer
 - Etiske retningslinjer, generelle
 - Etiske retningslinjer for innkjøp og leverandørkontakt
 - Håndbok for misligheter og antikorrupsjon
 - Samarbeidsavtalene mellom LMI og Medtek Norge (norsk og engelsk)
- E-læringskurs
 - Etiske retningslinjer for innkjøp
 - Lov om offentlige anskaffelser grunnkurs 1
 - Samarbeidsavtalene med LMI og LFH
 - Dilemmatrening – antikorrupsjon
 - Etiske retningslinjer (overordnet)

<https://www.helse-sorost.no/vart-oppdrag/hva-gjor-vi/etikk#last-ned>

<http://hsorhf.prod.fpl.nhn.no/etikk/Sider/Verkt%C3%B8ykasse-antikorrupsjon.aspx>

Hva har Vestre Viken gjort?

- En ansatt til internkontroll på økonomiområdet
 - Gjennomføre og bistå i interne revisjoner i Vestre Viken
 - Gjennomføre interne undersøkelser
 - Følge opp Helse Sør-Østs antikorrupsjonsprogram
- Fullmaktsreglementet revidert i 2015, og revideres i 2018
- Utarbeidet egne etiske retningslinjer i 2017, e-læringskurs utarbeides våren 2018
- Varslingsutvalg
- Oppfølging av avtalelojalitet
- Risikovurdering av mislighetsområdet
 - Workshop i 2015 og 2017
 - Mislighetsnettverk i Vestre Viken

Hva har Vestre Viken gjort

- Obligatorisk gjennomføring av e-læringskursene gjennom lederavtaler
 - dilemmatrening – antikorrupsjon
 - Etiske retningslinjer (overordnede)
- Informasjon og kommunikasjon til styret, ledermøter på flere nivå og samlinger
- Utarbeidet retningslinjer

Hva skal vi gjøre videre i 2018 - Bierverv

Riksrevisjonens undersøkelse om helseforetakenes håndtering av bierverv viste at ansatte og ledere i helseforetakene i for liten grad rapporterer om bierverv. Systemene som er etablert for å rapportere og følge opp bierverv brukes også i liten grad.

- Vestre Viken må følge opp hovedfunnene og anbefalingene i Riksrevisjonens undersøkelse om bierverv

Riksrevisjonens rapport -

Det er betydelig underrapportering om bierverv i alle helseforetak.

Undersøkelsen omfatter alle faste og midlertidig ansatte leger, psykologer og ambulansepersonell i helseforetakene. Av de om lag 23 000 ansatte som omfattes av undersøkelsen, har om lag 8300 meldepliktige bierverv på helseområdet. I underkant av 1400 ansatte har registrert sine bierverv i helseforetakenes oversikter.

Det betyr at nesten 7000 ansatte som har meldepliktige bierverv, ikke har registrert sine bierverv.

[Helseforetakenes håndtering av bierverv](#)

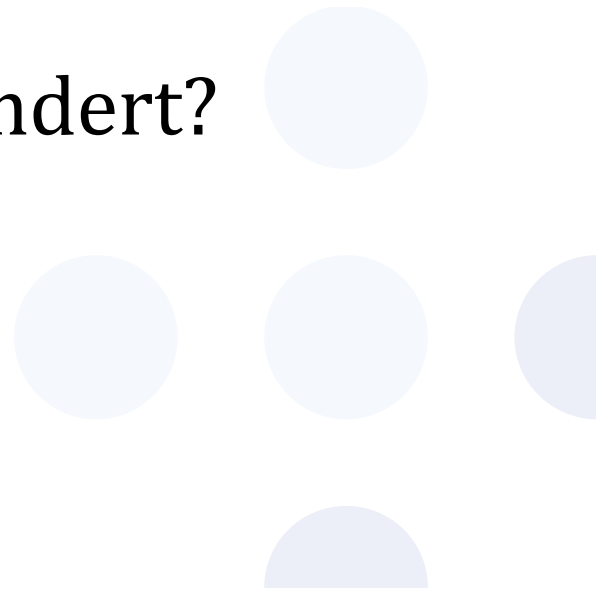
Hva skal vi gjøre videre i 2018 - arbeidslivskriminalitet

Offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv.

- Ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter skal det sikres at leverandører følger lover og regler. Helseforetakene skal i årlig melding redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet.

Hva skal vi gjøre videre i 2018 – tjenestereiser

Foretaksomfattende revisjon av tjenestereiser

- Er tjenestereisene hel eller delbetalt av leverandør?
 - Er tjenestereisene korrekt refundert?
- 

Suksesskriterier for implementering

- Lederforankring
 - Finne ambisjonsnivå
 - Ledelsen påser og etterspør
 - Tydelig mandat for internkontrollarbeidet i organisasjonen
- Risikovurderinger – på riktig nivå med riktige personer
- Kontinuerlig arbeid med kultur